

освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1gkUtn5LuHCaxHrZm-5x-8ASCI_DXfPmf/view.

12. Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.): Інститут модернізації змісту освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1ZyHn0xenL-Samd4G4nsw2cyFr488aHZU/view>.

13. Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шаламов Р.В., Каліберда М.С., Григорович О.В., Фіцайло С.С.): Інститут модернізації змісту освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/16E0INMV6rPP5V11WXdR5hZixUgozH_lo/view.

14. Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5–6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бобкова О. С.): Інститут модернізації змісту освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1K8z-YGiJBYziNDQAO0tmuyIZdWzrc9Z1/view>.

15. Модельна навчальна програма «Природничі науки. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Білик Ж.І., Засекіна Т.М., Лашевська Г.А., Яценко В.С.): Інститут модернізації змісту освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1pJq_wshmZ95_nInpm8sUPXPOjxROdg_t/view.

16. Модельна навчальна програма «Довкілля. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Григорович О.В.): Інститут модернізації змісту освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1kmY0o_G4MHgZxbouHYEzk6DYGIYzyQt5/view.

ЯК РЕАЛІЗУВАТИ КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО» У 5 КЛАСІ НУШ

Сергій ЧЕРНЕНКО,

методист науково-методичної лабораторії гуманітарно-естетичних дисциплін комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»

Опанування учнями мистецтва в основній школі ґрунтується на засадах компетентнісного, особистісно зорієнтованого, діяльнісного та інтегративного підходів. *Компетентнісний підхід* на уроках мистецтва сприяє формуванню ключових, предметних і міжпредметних компетентностей, насамперед загальнокультурних і художньо-естетичних. *Особистісно зорієнтований підхід* забезпечує розвиток в учнів індивідуальних художніх здібностей (музичних, образотворчих та ін.), творчого потенціалу. *Діяльнісний підхід* спрямований на розвиток художніх умінь і здатності застосовувати їх у навчальній та соціокультурній практиці. *Інтегративний підхід* виражається в акцентуванні взаємодії різних видів мистецтва в рамках освітньої галузі та пошуку міжпредметних зв'язків з предметами інших освітніх галузей, інтеграції шкільного навчання мистецтв із соціокультурним середовищем.

В епоху різноманіття гаджетів та щоденного збільшення кількості інформації у нашому житті енциклопедичні знання перестали бути цінністю, якою вони були лише 20-30 років тому. Знання вже не є самоціллю під час навчання і система освіти відповідно має змінюватись, крокувати в ногу з часом

та навчати того, що актуальне та цінується в житті сьогодні. Відповіддю на ці виклики є компетентнісне навчання.

Роль НУШ сьогодні – підготувати дітей до життя, навчити їх критично мислити, аналізувати, опрацьовувати ті обсяги інформації, яку вони отримують звідусіль та вибирати із неї необхідне, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Стара парадигма освіти, в якій школа існувала для накопичення знань та інформації, вже не працює. Наше життя зараз – це постійне навчання і тому школа має навчити здобувачів освіти постійно опановувати нові знання, знаходити потрібну інформацію та застосовувати її в житті.

Компетентнісне навчання спрямоване на роботу з інформацією та опанування учнями компетентностей, умінь і навичок, які дозволять їм бути успішними, конкурентними та цінними на ринку праці.

Для педагога важливо навчитись реалізувати таке навчання на практиці. Допоможуть у цьому підручники, що містять проблемні ситуації, а також практико-орієнтовані завдання, спрямовані на аналіз та оцінювання інформації. Втім саме готовність вчителя до реалізації компетентнісного навчання – найголовніша запорука успіху.

Формування компетентностей в учнів зовсім не заперечує необхідності знань. Компетентнісне навчання – це про динамічне поєднання знань, умінь та цінностей. Лише у комплексі це дає результат. Знання у даному випадку – не самоціль, а радше засіб формування умінь. Адже недостатньо просто засвоїти окремі знання і уміння, важливо навчитись їх застосовувати як у типових, так і в нестандартних, нових для дитини ситуаціях. Це дозволяє сформувати ціннісне ставлення до цих знань, навчитись адаптуватись та шукати шляхи ухвалення рішень у різноманітних варіантах.

За класичного підходу до навчання сценарій уроку розгортається орієнтовно за такою логікою: вчитель повідомляє тему, пояснює, для чого вона в житті, розказує та ілюструє тему. Викладання нової теми при компетентнісному навчанні ж ґрунтується на проблемному та діяльнісному підходах.

Деякі педагоги можуть сумніватись щодо можливості використання компетентнісного підходу при викладанні своїх предметів, наприклад, математики. Компетентнісний підхід передбачає викладання теми через створення проблемних ситуацій, надання практико-орієнтованих завдань, які, у свою чергу, дають змогу учням проводити аналіз та синтез інформації, оцінювати її та створювати новий продукт. Важливою частиною компетентнісного підходу є співпраця учнів між собою та з учителем, ведення діалогу та застосування вчителем формувального оцінювання. Усе це може бути реалізовано при викладанні будь-якого навчального предмета.

Компетентнісне завдання має у першу чергу базуватися на практичних кейсах та передбачати аналіз, синтез і оцінювання інформації. Як правило, такі завдання складаються із запропонованої ситуації, кейсу, та завдань до нього.

Очевидно, що на підготовку уроку мистецтва із застосуванням компетентнісного підходу необхідно більше часу на початковому етапі, коли вчитель не має достатньої кількості матеріалів та напрацьованих завдань.

Педагогу також потрібен час, щоб винайти ідеї для проблемної подачі матеріалу та формулювання питань для діалогів з учнями. Втім, коли вчитель застосовуватиме компетентнісне навчання на постійній основі, це не займатиме надто багато часу на підготовчому етапі, а вдячність учнів за цікаві уроки та нові уміння переважить витрачений для цього час.

Головним засобом реалізації компетентнісного навчання є уміння вчителя вести проблемний діалог, організовувати взаємодію учнів та здійснювати формувальне оцінювання. Безумовно, значно збагачують арсенал учителя електронні ресурси, матеріали для проведення дослідів, колекції наочності, моделі тощо.

Існує думка, що компетентнісне навчання можливе лише у класах із невеликою наповненістю. Втім компетентнісне навчання не залежить від кількості дітей у класі. Моніторингові дослідження показують, що учні при застосуванні компетентнісного підходу у класах із великою наповненістю мають таку ж успішність, як і у класах з малою наповненістю. Тож компетентнісні завдання та формувальне оцінювання можуть застосовуватись і у класах з 20-ма, так і у класах з 35-ма та більше учнями.

Підручник безумовно відіграє важливу роль у навчанні. Добре, якщо він побудований з використанням проблемного підходу, містить компетентнісні завдання, передбачає завдання для само- та взаємооцінювання. Під час вибору нових підручників педагогічному колективу варто врахувати ці аспекти та обрати підручник, який дозволяє реалізувати компетентнісний підхід.

Втім важливо пам'ятати, що підручник не є основним засобом навчання при застосуванні компетентнісного підходу. Вчитель може самостійно підібрати електронні ресурси, дидактичні матеріали, що слугуватимуть доповненням до підручника, якщо він не повністю відповідає вимогам компетентнісного підходу.

Оцінити, чи володіє учень тими чи іншими компетентностями, можна через виконання завдань, що передбачають аналіз та оцінювання ситуації, або ж у практичній діяльності. Причому оцінювання компетентностей може здійснюватись і через тестові завдання, якщо вони передбачають, наприклад, виявлення істинних чи хибних суджень. Гарним полем для виявлення компетентностей також є полілоги та дискусії, у яких учень має проаналізувати та синтезувати різну інформацію, щоб підібрати переконливі аргументи.

Важливою ознакою компетентності є також суб'єктність учня, його відповідальне ставлення до навчання, а також уміння вчитися самостійно.

Конкретними проявами цього можуть бути:

- уміння ставити навчальні цілі;
- формулювати критерії правильності виконання завдання;
- організовувати власну діяльність самостійно;
- планувати час;
- звертатися за допомогою у разі потреби, а також надавати допомогу та співпрацювати у групі;
- здійснювати само та взаємооцінювання.

Компетентнісний потенціал, визначений Державним стандартом базової середньої освіти на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво», реалізується через уміння і ставлення: уміння – грамотно висловлювати українською мовою в усній чи письмовій формі свої враження від мистецтва, чітко формулювати судження, міркування; ставлення – готовність активно користуватися українською мовою під час спілкування на теми мистецтва. Зокрема у підручнику «Мистецтво» для 5 класу НУШ (автори О. Гайдамака, Н. Лемешева), реалізація компетентнісного підходу відбувається за допомогою таких інструментів як: фасилітована дискусія (питання з фасилітації – що відбувається на картині); сторітелінг (пропонується придумати чарівну музичну історію, придумати невеличку історію за картиною і т.д.).

Алгоритмом фасилітованої дискусії є:

- Демонстрація картини.
- Колективне обговорення.
- Назва до картини.
- Озвучення назви, автора.

Запитання:

- Що відбувається на картині?
- Що ще відбувається?
- Що відбувається такого, про що ми не говорили?
- Що дозволяє тобі так міркувати?

Сторітелінг – це технологія створення історії та передачі за її допомогою інформації з метою впливу на емоційну, мотиваційну, когнітивну сфери слухача. Сторітелінг – це розповідь історій.

Культурна компетентність реалізується через наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів. Усвідомлення загальнолюдських, естетичних і художніх цінностей, транслятором яких є мистецтво різних регіонів світу, виявлення пошани до мистецького надбання українського народу, гордості до нього, поваги і толерантного ставлення до різноманіття регіонів світу. Для реалізації цієї компетентності автори підручника пропонують стратегії критичного мислення. Метод «Прес» використовується при обговоренні дискусійних питань, привчає учнів чітко надавати аргументи, висловлювати думки у стислій формі, переконувати тощо.

Математична компетентність має на меті розвинути уміння застосовувати математичні поняття і категорії як інструменти під час створення художніх робіт, використовувати математичні завдання для пояснення художньої виразності творів, логіки, структури художньої форми.; усвідомлення взаємозв'язків математики і мистецтва як універсальних мов на прикладах творів різних видів мистецтва.

Яскраві й захопливі видовища з використанням музики, кольору, світла, рухів, використання технології фрізлайт – породжує розвиток інноваційної компетентності.

Предметна мистецька компетентність полягає у здатності учня до пізнавальної й практичної діяльності у певному виді мистецтва, що формується під час їх сприймання і практичного опанування.

Відповідно музична компетентність це – опанування знаннями у галузі музичного мистецтва, а саме: мати предметні компетентності, музичні традиції рідного краю; вокально-хорові навички відповідно до правил співу, розуміння виражальних засобів музики, її значення у житті людей, культурному середовищі; уміння інтерпретувати зміст музичних творів, висловлювати естетичне ставлення до них; втілювати свої почуття та думки у практичній музичній діяльності.

Реалізацію компетентнісного підходу на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» впроваджують кращі вчителі освітньої мистецької галузі області.

Зокрема Олена Юріївна Тисленко, вчитель-методист освітньої галузі «Мистецтво» КЗ «Великобалківська гімназія» Кропивницької міської ради, переможець обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2013», визначає такі основні критерії ефективності уроку «Мистецтва» на засадах компетентнісного підходу:

- Майстерність
- Якісна методична підготовка
- Знання методів навчання
- Любов до дітей
- Відчуття проблеми
- Уміння спілкуватися
- Знання вікових особливостей
- Розуміння дітей
- Творчість
- Толерантність
- Креатив
- Співпраця
- Сучасні технології
- Ситуація успіху
- Інтерактивні форми роботи.

Чинники, які впливають на ефективність сучасного уроку:

- Матеріально-технічне забезпечення
- Навчальні програми
- Суспільна значущість навчання
- Форми організації навчання
- Методи навчання
- Емоційний настрій
- Кадрове забезпечення

Критерії ефективності сучасного уроку, що залежать від учня:

- Свідоме ставлення
- Бажання вчитися
- Активність

- Зацікавленість
- Здібності учня
- Підготовка до уроку
- Потреба у нових знаннях
- Здатність отримувати задоволення від навчання
- Вміння слухати
- Самоосвіта.

Методи та інструменти, які використовує сучасний учитель на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» у 5 класі:

- Метод 6 цеглинок

Цілісне емоційне сприймання музики різного змісту і жанрів, а також її виражальних засобів пробуджує у дітей неабиякий інтерес. У процесі слухання музики у них накопичується художній досвід, на основі якого формуються:

- * музичні слухові уявлення;
- * звукообразність музичного сприйняття та мислення;
- * музичні здібності.

Окрім того, в процесі слухання у дітей розвиваються такі необхідні властивості, як:

- * увага;
- * пам'ять;
- * довільність психічних функцій;
- * аналітичні можливості.

- Моделювання

Відомо, що під час безпосереднього сприймання музики у дітей домінує активна емоційна діяльність, спрямована на фіксування настроїв, які виникають під впливом музичного твору і виявляються через реакції та відповіді.

«Школа настроїв» Володимира Ражникова. За цим методом освоєння основних емоційно-естетичних вражень відбувається одночасно на матеріалі декількох видів мистецтва – музики, поезії, живопису.

«Школа настроїв» охоплює ряд методичних прийомів: «Створи образ», коли дітям пропонують скласти короткі оповідання на основі власних спостережень за змінами настрою в різних життєвих обставинах, про особливості емоційного стану, про явища навколишньої природи тощо.

«Чашка» передбачає збагачення лексичного запасу школярів; «Книжка – картинка – музика», коли діти, імпровізуючи, відтворюють настрої, емоції через звуки, барви, поетичний ритм та шляхом порівняльного освоєння творів різних видів мистецтва переживають різноманітність емоційно-естетичних почуттів.

Робота розпочинається, коли учні разом з учителем визначають основні настрої, в яких можуть перебувати люди, тварини, птахи. Для цього використовувався прийом «Створи образ».

Учні створюють образи різних предметів, тварин, людей, наприклад: «годинник», «теплий дощ», «колючий дощ», «важкі кроки», «неслухняна дитина», «сум», «радісна звістка» тощо. При цьому використовуються сюжетно-рольові ігри, в яких через певну ситуацію відбувається своєрідне «втілення» у

зміст завдання, коли учні намагаються створити заданий настрій, передати його в розповідях, рухах, співі.

При вивченні будови твору – створення моделі твору у вигляді умовної моделі Форма рондо чи варіацій і т. д.

- Намалюй вивчену пісню
- Кубик Блума, або музичний кубик

Інтерактивні методи навчання на сучасному уроці.

Тулбокс для вчителів. Тулбокс - це збірка вправ та матеріалів для формування та оцінки громадянських компетентностей на різних предметах у школі та в рамках позаурочної і позашкільної програми. Всі вправи, викладені у Тулбоксі, розроблені або модифіковані вчителями-практиками, контактна інформація яких міститься у кожному доданому матеріалі. Заохочуємо всіх учителів ділитися своїми розробками з колегами і власноруч додавати матеріали до Тулбоксу.

Оскільки метою НУШ є виховання інноватора та громадянина, який вміє ухвалювати відповідальні рішення та дотримується прав людини, на мою думку, щоб отримати якість у набуванні компетентностей, учням необхідно розширювати словниковий запас емоційно-образних вражень. У цьому їм допоможе таке творче завдання, як «Долоньки товариша». Метою завдання є розширення словникового запасу емоційно-образних характеристик музичних вражень шляхом командної гри в доброзичливій психологічній атмосфері. Головне дотримуватись її методики проведення, а саме:

- після прослуховування твору учитель описує характер, спеціально називаючи неправильні слова;
- учні повинні «зловити» долоньками разом із товаришами по обидві руки правильні слова-характеристики до даного твору.

Теми проєктів для учнів 5-х класів:

«Як виникла музика», «Народні танці», «Хорова музика», «Інструментальна музика», «Симфонічна музика», «Діалог музики та живопису», «Музика на кіноекрані».

Теми проєктів для учнів 6-х класів:

«Моя фонотека», «Світова вокальна скринька», «Фольклорний калейдоскоп», «Духовна музика», «Жанри хорової музики», «Маєстро, на сцену!», «Цикли прелюдій у мистецтві», «Таємниця ноктюрна», «Лунає симфонічна музика», «Моя фонотека», «Сторінками Євробачення».

- Лепбук

Лепбук повинен виготовлятися разом із дітьми, але вчитель пропонує електронний варіант як зразок чи ідеї для вашої творчості та переосмислення поданого матеріалу. Тому в архіві є малюнки png та презентація PowerPoint, що дає змогу редагувати файли на власний розсуд та смак

Матеріал містить відомості про театр: види театрів, правила поведінки у театрі, найвідоміші театри світу, загадки і кросворди, стіна слів у форматі інтерактивних хмар, розмальовки, пазли, ігри, цікаві факти, коло Луллія, та ін. Розроблено у форматі презентації PowerPoint.

- Мапа мистецтва

- Профіль композитора, художника, співака...

- Вокально-хорова робота, музикування. Віршовані вправи для розвитку дихання. Зосереджує увагу, зацікавлює дітей до занять та має ігровий момент у навчанні. Стане в нагоді вчителям музичного мистецтва, керівникам гуртків.

Музичні ритми та відеовправи для учнів 5 класу:

1. Ритмічні малюнки

2. Наочний метод в музичному вихованні (наочно-слуховий метод є провідним методом музичного виховання, так як без нього є неможливим сприйняття музики. Виконання музичних творів педагогом або використання технічних засобів навчання (ТЗН) – основний зміст цього методу. Вчитель повинен вміти виразно, яскраво, художньо виконувати музичні твори, щоб викликати у дітей співпереживання музики, важливо емоційне її сприйняття. Зорова наочність (картини, малюнки, кольорові картки та інше) використовується для того, щоб конкретизувати враження, розбудити дитячу фантазію, проілюструвати незнайомі явища, образи, познайомити з музичними інструментами тощо. Зорова наочність повинна поєднуватись із слуховою, допомагати слуховому сприйняттю. Вона використовується далеко не завжди, а лише при необхідності, залежно від віку дітей).

3. Кольорова музика

Система оцінювання результатів навчання в освітній галузі «Мистецтво» ґрунтується на позитивному ставленні до кожного учня; оцінюється не рівень його недоліків і прорахунків, а рівень особистісних досягнень. Як відомо, значну роль у мистецькій сфері відіграють спеціальні художні здібності (музичний слух, вокальні дані, відчуття ритму, кольору, пропорцій, симультанне образне сприймання тощо), які впливають на освітні результати учнів. Тому індивідуальний і диференційований підходи до оцінювання мають надзвичайно важливе значення. Комплексна перевірка та оцінка, яка інтегрує результати різних видів діяльності учнів – інформаційно-пізнавальної, практичної, творчої, – дають змогу вчителю об'єктивно, але водночас і гуманно (не пригнічуючи особистість) оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю.

До основних видів оцінювання належать: поточне (виконує діагностичну, стимулюючу, коригуючу функції), тематичне і підсумкове (семестрове і річне). Додатковими засобами стимулювання пізнавальної активності учнів є самооцінка й взаємне оцінювання.

Техніки формувального оцінювання на уроках «Мистецтво»:

- «Лінійка успіху»

- Сигнальні картки

- Мовні підказки

- Сигнали рукою

- «Світлофор»

- «Вимірювання температури»

- Оціночні листки
- Рефлексія.

Самий звичайний урок мистецтва, на думку Олени Юріївни, має величезний потенціал для вирішення нових завдань. Беззаперечним є одне: він повинен бути життєвим.

Музичне мистецтво є своєрідним індикатором рівня культури суспільства загалом та особистості зокрема. Крім того, воно здатне надихати, мотивувати й спонукати особистість до самовдосконалення. Здібності, якості, компетентності, що формуються і розвиваються в мистецьких видах діяльності, є інструментом творення дитини як особистості та збереження її унікальності. Залучення до музичного мистецтва не лише збагачує особистий, індивідуальний досвід взаємодії учнів зі світом, а й допомагає їм навчитися проникати у внутрішній світ іншої особистості. Ефективний вплив музичного мистецтва на особистість учня можливий лише за умови, що на передній план у мистецькій освіті виходять не теоретичні й технічні, а емоційно-чуттєві орієнтири. Саме тому Світлана Василівна Ніколаєнко, вчитель мистецької освітньої галузі навчально-виховного комплексу «Гімназія – загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №4 Світловодської міської ради», переможець обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2022», авторка пісень для дітей та юнацтва, свої уроки мистецтва проводить з акцентом на «живому» виконанні, «живому» голосі (демонстрація музичних творів на різних інструментах, у різних інтерпретаціях).

Реалізація завдань Нової української школи передбачає залучення учнів до різних видів мистецької діяльності в умовах, спеціально створених для розвитку їх здібностей, формування здатності до самовираження з пріоритетом розвитку емоційної сфери, спрямованість на набуття ними життєвих навичок під час освітньої та самостійної художньої діяльності. Це передбачено в запропонованих модельних програмах, де вчитель має змогу реалізації основних моментів музично – художньої творчості на уроках:

- художньо-продуктивна (створення образів за допомогою різних художніх матеріалів);
- музична: виконання пісень, слухання музики, музично-ритмічна та музично-ігрова діяльність (візуалізація образів музики та передача їх під час виконавської діяльності голосом, рухами, пластикою);
- театралізована — формування глядацької та виконавської культури на основі занурення в театральну атмосферу та створення кожного з видів мистецької діяльності передбачає вільні дії кожної дитини у створеному педагогом просторі на основі інтуїтивного досвіду та реалізації творчого потенціалу.

Сучасне цифрове середовище дозволяє вчителю урізноманітнити урок, виходячи з поставлених задач, таким чином, щоб процес мотивації та зацікавленості учнів був безперервним. Для цього Світлана Василівна використовує всі можливі ресурси, як власні, так і запропоновані іншими розробниками.

Забезпечення умов для самовираження кожного учня в мистецькій діяльності передбачає емоційне занурення в середовище, наповнене різноманітними матеріалами для творчості, які він (вона) вибирає за власним бажанням і які допомагають реалізувати задуми щодо створення художнього образу. Своє завдання, як вчителя, як композитора Світлана Василівна вбачає в організації вільного доступу до матеріалів, за допомогою яких учні виражають свій внутрішній стан, формують власні уявлення про світ, та допомогти їм усвідомити і запам'ятати власні відчуття. Інструментом в даному випадку може виступати українська народна пісня, авторська пісня, колективне складання віршованих рядків та мелодії до них.

Мистецько-творча компетентність учнів формується як результат реалізації емоційно орієнтованої моделі мистецької освіти. Її основою є діалогічність як спосіб існування та розвитку особистості, що передбачає: емоційну взаємодію з іншою особистістю; здатність створювати художні образи, засновані на особистісній якості образного пізнання світу; спільну діяльність дорослого і дитини в мистецькому середовищі. І ефективність цього середовища залежить від предметної якості вчителя.

Авторські пісні патріотичного спрямування Світлани Ніколаєнко:

- «Для тебе, Україно!» (<https://youtu.be/6ActsdsWtYo>);
- «Новорічна» (<https://youtu.be/SBLDAae0ROk>);
- «У Світловодську – літо!» (<https://youtu.be/smCt3TktSn4>).

Кожен урок мистецтва сьогодні в час війни з «рашистами» повинен нести в собі риси патріотичного виховання. Адже, вивчаючи ту чи іншу пісню, слухаючи той чи інший твір національно-патріотичного спрямування, ми розповідаємо учням про її авторів, про захисників Батьківщини, на якій вони народилися, про народ, за який вони віддають своє дорогоцінне життя, про нашу **Перемогу**, яка **обов'язково** прийде. Як приклад, авторський твір.

«Балада про Україну»

Світлана Ніколаєнко

Дитині колиска співала,
В піснях вона розповідала,
Про дивну, казкову країну,
Могутні дуби і калину.
Там вітер на дужих вітрилах
Тримає всю волю і силу.
Завжди жовто-синій там обрій,
Той край всім привітний і добрий.
Приспів:
Там всіх поєднала єдина,
Квітуча земля – Україна.
Краса її юна дівоча
Лиш миру і єдності хоче.
Там все найдорожче у світі,
Там сильні дорослі і діти,
Бо щира й незламна родина –
Це наша земля – Україна.
2к
Дитина з роками зростала,

Колиску свою пам'ятала,
Любила казкову країну,
Могутні дуби і калину.
Ніщо не зламає ніколи,
Все те, що є з нами довкола –
Родючі лани світанкові,
І перші святі колискові.
Приспів

«Нема життя без України, бо Україна – це доля, яка випадає раз на віку, бо Україна – це мати, яку не вибирають, як і долю, бо Україна – це пісня, яка вічна на цій землі. Рідна мати і рідна Україна – два крила любові, і наша пісня цьому підтвердження».

Список використаних джерел:

<https://www.youtube.com/watch?v=FOEBCXA7Kps>

<https://www.youtube.com/watch?v=62z0cIB3btE&t=352s>

<https://vseosvita.ua/webinar/214/cabinet>

<https://docs.google.com/presentation/d/1Ms6uDFcfeU8rIHuIsamtL0HUAffMOwpM/edit?rtrof=true>

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ В РЕАЛІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Вікторія КОНДРАТОВА,

*доцент кафедри дошкільної та початкової освіти комунального закладу
«Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського», кандидат педагогічних наук;*

Лариса ПИЧ,

*вчитель образотворчого мистецтва та технологій комунального закладу
«Навчально-виховне об'єднання № 25 «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів,
природничо-математичний ліцей, центр позашкільного виховання "Ліра"
Кропивницької міської ради Кіровоградської області», учитель-методист*

З вересня 2022 року учні п'ятих класів почнуть вчитися за реформою «Нова українська школа», відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого 30 вересня 2020 року Кабінетом Міністрів України (постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898) [1].

Ціннісні орієнтири зазначені в концепції «Нова українська школа», Державний стандарт базової середньої освіти вимагають нових підходів не лише до організації освітнього процесу, але й до оцінювання навчальних досягнень учнів.

Одним із основних видів оцінювання результатів навчання учнів як в початкових класах, так і в 5-6 класах (адаптаційний цикл навчання) Нової української школи є формувальне оцінювання [2, 3].

Учені світу наголошують, що саме формувальне оцінювання є ефективною стратегією підвищення рівня навчальних досягнень учнів. Так, швейцарський учений Ф. Перрену трактує формувальне оцінювання як «будь-яке оцінювання,